

Tilannekatsaus EU:n metsäkatoasetuksen toimeenpanosta

Ruokaviraston webinaari

26.2.2026

Viktor Harvio

Erityisasiantuntija

Maa- ja metsätalousministeriö

Yleistä metsäkatoasetuksesta

- Tarkoituksena on edistää *maailmanlaajuisen metsäkadon vähentämistä, vähentää unionin osuutta kasvihuonekaasupäästöistä ja maailmanlaajuisesta luonnon monimuotoisuuden köyhtymisestä*
- Asetuksella pyritään varmistamaan, että tuotteita *ei ole tuotettu maalla, josta on hävitetty metsää tai jonka metsän tila on heikentynyt 31. joulukuuta 2020 jälkeen*
- Toimijoilla on vastuu metsäkatovapaiden tuotantoketjujen varmistamisesta ja niiden on noudatettava asianmukaista huolellisuutta (*due diligence*)
- Asetus koskee öljypalmua, soijaa, puuta, nautakarjaa, kaakaota, kahvia ja kumia sekä näistä jalostettuja tuotteita

Toimijoiden ("upstream") velvoitteet tiivistetysti

- Toimijoiden tulee noudattaa asianmukaista huolellisuutta (tietovaatimus, riskinarviointi ja riskin vähentäminen) ennen markkinoille saattamista
 - Näin toimija varmistaa, että tuotteet eivät ole aiheuttaneet metsäkatoa ja että ne on tuotettu alkuperämaan lainsäädännön mukaan
- Ennen markkinoille saattamista toimitettava "DD-vakuutus" tai yksinkertaistettu DD-ilmoitus (alkutuotanto) komission EUDR-tietojärjestelmään
- Toimitusketjujen jäljitettävyys EU:n sisällä

Käsittelyvaiheet

EU-asetuksen vaiheet

- 11/2021 KOM antaa ehdotuksensa metsäkatoasetukseksi
- 6/2023 EUDR tulee voimaan
- 12/2023 soveltamisen määrä alkaa
- 12/2024 asetuksen lykkäys
- 11/2024 EUDR-tietojärjestelmän käyttöönotto alkaa
- 5/2025 maiden riskiluokitukset julkaistaan
- **2. lykkäys ja yksinkertaistus 12/2025**
- **4/2026 uudelleentarkastelu**

Kansallinen valmistelu

- 8/2023 kansallinen työryhmä perustetaan
- 12/2023 Ruokavirasto ilmoitettu komissiolle toimivaltaiseksi viranomaiseksi
- Lausuntokierros 7/2024
- Lainsäädännön arviointineuvosto antoi lausuntonsa 22.5.2025
- Työryhmä antoi mietintönsä 24.6.2025
- Hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 28.8.2025
- **Työryhmän toimikautta jatkettu 12/2026 asti ja HE-valmistelu jatkuu**

EU:n metsäkatoasetuksen lykkäys ja sisältömuutokset

Asetuksen 2. lykkäys sekä sisältömuutokset

- Komissio julkaisi 21.10.2025 ehdotuksensa metsäkatoasetuksen soveltamisen osittaisesta lykkäämistä ja asetuksen sisältömuutoksista
- **Ehdotuksen taustalla oli toimeenpanoa koskevat haasteet**, kuten komission tietojärjestelmän ongelmat, ja tarve keventää hallinnollista taakkaa
- Niin EU-päässä kuin kansallisesti kannanmuodostus ja neuvottelut toteutettiin kiireellisessä aikataulussa
- **Vuoden lykkäys ja asetusmuutokset tulivat voimaan 26.12.2025**

Keskeiset sisältömuutokset

1) Vuoden lykkäys soveltamisen alkamiseen

- Keskisuurien ja suurien toimijoiden **soveltaminen alkaa 30.12.2026**
- Mikro- ja pienten toimijoiden soveltaminen alkaa 30.6.2027 (pl. EUTR-tuotteet)

2) Asetuksen vaatimukset keskittyvät tuotteiden ensimmäiseen markkinoille saattamiseen

- Asianmukaisen huolellisuuden (DD) velvoitteita kevennetty toimitusketjun ”alavirrassa”

3) Matalan riskiluokan maissa sijaitsevien pienten **alkutuottajien velvoitteita kevennetty**

- Alkutuotannolle mahdollistettu yksinkertaistettu DD-ilmoitus
- Samat helpotukset ns. sekatoimialoille, joilla liiketoiminta EUDR:n piirissä olevien tuotteiden osalta on pientä

4) **Painotuotteet** (mm. kirjat, sanomalehdet ja painetut kuvat) **poistettu asetuksen soveltamisalasta**

5) Komission on tehtävä asetuksen **yksinkertaistamiseksi tarkistus huhtikuuhun 2026 mennessä**

Kansallinen valmistelu

Kansallinen täytäntöönpano

- EU:n metsäkatoasetuksen täydentämistä koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 28.8.2025
 - HE laiksi EU:n metsäkatoasetuksen velvoitteiden valvonnasta ja seuraamuksista sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 77/2025 vp)
- Laissa säädettäisiin toimivaltaisesta viranomaisesta ja sen tehtävistä sekä seuraamuksista
- Ehdotettu laki ei muodostaisi itsenäistä ja kattavaa sääntelykokonaisuutta, vaan sitä sovellettaisiin rinnakkain EU:n metsäkatoasetuksen kanssa
- Kansallista valmistelua varten perustettu työryhmä, jonka toimikausi 28.8.2023 – 31.12.2026

EU asetusmuutosten vaikutus kansallisen lainsäädännön valmisteluun

- Valmistelussa oleva kansallinen sääntely on yhteensovitettava EU:n metsäkatoasetuksen muutosten kanssa
- EU:n metsäkatoasetuksen lykkäyksen myötä kansallinen lainsäädännön voimaantulo siirtyy 12 kk eteenpäin (30.12.2026)
- Lisäksi ehdotetut asetuksen sisältömuutokset edellyttävät joitakin muutoksia ehdotettuun kansalliseen metsäkatolakiin
 - Arvioitava mm. seuraamukset ja siirtymäsäännökset

Mitä seuraavaksi?

- Tarkastellaan sisältömuutosten vaikutusta kansalliseen toimeenpanoon
 - Sisällytetään 12/2025 tulleet asetusmuutokset hallituksen esitykseen sekä selvitetään, miten HE:n kanssa edetään jatkovalmistelun osalta
 - Tarkastellaan erilaisia toimeenpanomalleja (mm. kansallisten järjestelmien hyödyntämisen potentiaalia) sekä valmistellaan tarvittavia ohjeistuksia
- Arvioidaan mahdollisia asetuksen yksinkertaistamis- ja selventämistarpeita
- Osallistutaan komission uusien toimeenpano-ohjeistusten valmisteluun
- Avoimien kysymyksien ratkonta yhteistyössä sidosryhmien, muiden jäsenmaiden ja komission kanssa

→ Valmistautuminen soveltamisen alkamiseen 30.12.2026

Kiitos!

